

Zbornik sudske prakse

Predmet C-428/14

**DHL Express (Italy) Srl i DHL Global Forwarding (Italy) SpA
protiv
Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Consiglio di Stato)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Politika tržišnog natjecanja – Članak 101. UFEU-a – Uredba (EZ) br. 1/2003 – Sektor međunarodne špedicije robe – Nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje – Pravna vrijednost instrumenata Europske mreže za zaštitu tržišnog natjecanja – Ogledni program te mreže na području oslobađanja ili smanjenja kazni – Zahtjev za oslobođenje podnesen Komisiji – Skraćeni zahtjev za oslobođenje podnesen nacionalnim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje – Odnos između tih dvaju zahtjeva“

Sažetak – Presuda Suda (drugo vijeće) od 20. siječnja 2016.

- Tržišno natjecanje – Pravila Unije – Obavijesti Komisije o suradnji i o oslobađanju od kazni i smanjenju kazni – Ogledni program na području oslobađanja ili smanjenja kazni, razvijen u okviru Europske mreže za tržišno natjecanje*
(čl. 101. UFEU-a i 102. UFEU-a; Uredba Vijeća br. 1/2003; obavijesti Komisije 2004/C 101/03 i 2006/C 298/11)
- Tržišno natjecanje – Pravila Unije – Obavijesti Komisije o suradnji i o oslobađanju od kazni i smanjenju kazni – Autonomija između pokajničkog programa Unije i programâ država članica – Obveza dotičnih poduzetnika da zasebne zahtjeve za oslobođenje podnesu, s jedne strane, Komisiji i, s druge strane, nadležnim nacionalnim tijelima*
(čl. 101. UFEU-a; Uredba Vijeća br. 1/2003)
- Tržišno natjecanje – Pravila Unije – Obavijesti Komisije o suradnji i o oslobađanju od kazni i smanjenju kazni – Ogledni program na području oslobađanja ili smanjenja kazni, razvijen u okviru Europske mreže za tržišno natjecanje*
(čl. 101. UFEU-a; Uredba Vijeća br. 1/2003; obavijesti Komisije 2004/C 101/03 i 2006/C 298/11)
- Tržišno natjecanje – Pravila Unije – Obavijesti Komisije o suradnji i o oslobađanju od kazni i smanjenju kazni – Ogledni program na području oslobađanja ili smanjenja kazni, razvijen u okviru Europske mreže za tržišno natjecanje*
(čl. 101. UFEU-a; Uredba Vijeća br. 1/2003; obavijesti Komisije 2004/C 101/03 i 2006/C 298/11)

1. Odredbe prava Europske unije, posebice članak 101. UFEU-a i Uredbu br. 1/2003, treba tumačiti na način da instrumenti doneseni u okviru Europske mreže za tržišno natjecanje, posebice Ogladni program te mreže na području oslobađanja ili smanjenja kazni, nisu obvezujući za nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje.

(t. 33., 35., 36., 42., 44. i t. 1. izreke)

2. Nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje mogu donositi pokajničke programe i svaki od tih programa neovisan je ne samo o ostalim nacionalnim programima nego i o pokajničkom programu Unije. Usporedno postojanje i autonomija koji stoga karakteriziraju postojeće odnose između pokajničkog programa Unije i programa država članica izraz su sustava paralelne nadležnosti Komisije i nacionalnih tijela nadležnih za tržišno natjecanje, koji je uspostavljen Uredbom br. 1/2003.

Iz toga proizlazi da, u slučaju zabranjenog sporazuma čiji protutržišni učinci mogu nastati u više država članica i koji slijedom toga mogu dovesti do intervencije različitih nacionalnih tijela nadležnih za tržišno natjecanje i Komisije, poduzetnik koji se želi koristiti sustavom oslobođenja ili ublažavanja od kazni zbog svojeg sudjelovanja u predmetnom zabranjenom sporazumu ima interes podnijeti zahtjeve za oslobođenje ne samo Komisiji nego i nacionalnim tijelima koja su eventualno nadležna za primjenu članka 101.

Autonomija tih zahtjeva proizlazi neposredno iz činjenice da na razini Unije ne postoji jedinstven sustav samoprijavljivanja poduzetnika koji sudjeluju u zabranjenim sporazumima kršeći time članak 101. UFEU-a. Na tu autonomiju, nadalje, ne može utjecati okolnost da je predmet različitih zahtjeva ista povreda prava tržišnog natjecanja.

(t. 57.-60.)

3. Odredbe prava Unije, osobito članak 101. UFEU-a i Uredbu br. 1/2003, treba tumačiti na način da između zahtjeva za oslobođenje koji je poduzetnik podnio ili namjerava podnijeti Komisiji i skraćenog zahtjeva podnesenog nacionalnom tijelu nadležnom za tržišno natjecanje za isti zabranjeni sporazum ne postoji nikakva pravna veza koja to tijelo obvezuje da skraćeni zahtjev ocjenjuje s obzirom na zahtjev za oslobođenje. Okolnost da skraćeni zahtjev odražava vjerno ili pak ne sadržaj zahtjeva podnesenog Komisiji u tom pogledu nije relevantna.

Naime, takva pravna veza dovela bi u pitanje autonomiju različitih zahtjeva i slijedom toga *ratio* samog sustava skraćenih zahtjeva. Taj sustav temelji se na načelu prema kojem na razini Unije ne postoji jedinstven zahtjev za primjenu pokajničkog programa ili glavni zahtjev podnesen istovremeno s akcesornim zahtjevima, nego zahtjevi za oslobođenje podneseni Komisiji i skraćeni zahtjevi podneseni nacionalnim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje, a za čiju je ocjenu isključivo zaduženo tijelo kojemu je taj zahtjev upućen.

Nadalje, kad je materijalno područje primjene skraćenog zahtjeva podnesenog nacionalnom tijelu nadležnom za tržišno natjecanje uže od materijalnog područja primjene zahtjeva za oslobođenje podnesenog Komisiji, to nacionalno tijelo nije obvezno kontaktirati Komisiju ili samog poduzetnika kako bi utvrdilo je li taj poduzetnik utvrdio postojanje konkretnih primjera nezakonitih ponašanja u sektoru koji navodno pokriva taj zahtjev za oslobođenje, ali ne i navedeni skraćeni zahtjev. Takva obveza mogla bi smanjiti obvezu suradnje podnositelja zahtjeva za primjenu pokajničkog programa koja je jedan od temelja cijelog pokajničkog programa. U tim okolnostima poduzetnik koji od nacionalnih tijela nadležnih za tržišno natjecanje zahtjeva pravo da se koristi sustavom oslobođenja ili ublažavanja kazni obvezan je uvjeriti se da u pogledu svakog zahtjeva koji podnosi ne postoje nejasnoće oko njegova opsega.

(t. 61., 63., 64., 67. i t. 2. izreke)

4. Odredbe prava Unije, osobito članak 101. UFEU-a i Uredbu br. 1/2003, treba tumačiti na način da im se ne protivi to da nacionalno tijelo nadležno za tržišno natjecanje prihvati skraćeni zahtjev za oslobođenje poduzetnika koji Komisiji nije podnio zahtjev za potpuno oslobođenje nego zahtjev za smanjenje kazni.

U tom smislu, činjenica da Ogladni program Europske mreže za tržišno natjecanje (ECN) na području oslobođenja ili ublažavanja kazne u određenom slučaju poduzetnicima koji su Komisiji podnijeli zahtjev za smanjenje kazne ne dodjeljuje izričito mogućnost podnošenja skraćenog zahtjeva za oslobođenje nacionalnim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje ne može se tumačiti na način da se protivi tomu da ta tijela u svim slučajevima prihvate takav skraćeni zahtjev. Naime, učinak neobvezujućeg karaktera Ogladnog programa ECN-a prema nacionalnim tijelima nadležnima za tržišno natjecanje je, s jedne strane, to da države članice nisu obvezne u svoje sustave oslobođenja od kazni unijeti odredbe Ogladnog programa ECN-a na području oslobađanja ili smanjenja kazni i, s druge strane, to da im se ne zabranjuje ni donošenje – na nacionalnoj razini – pravila koja nisu sadržana u tom oglednom programu ili koja se od njega razlikuju, ako se ta nadležnost izvršava u skladu s pravom Unije, osobito člankom 101. UFEU-a i Uredbom br. 1/2003. U tom pogledu, djelotvorna primjena članka 101. UFEU-a ne predstavlja prepreku za nacionalni sustav oslobođenja ili ublažavanja od kazni koji omogućuje prihvaćanje skraćenog zahtjeva za oslobođenje poduzetnika koji Komisiji nije podnio zahtjev za potpuno oslobođenje.

U tim okolnostima, ne može se isključiti da je moguće da poduzetnik koji nije bio prvi koji je Komisiji podnio zahtjev za oslobođenje i kojem kazna slijedom toga može samo biti smanjena podnošenjem skraćenog zahtjeva za oslobođenje bude prvi koji će nacionalno tijelo nadležno za tržišno natjecanje obavijestiti o postojanju predmetnog zabranjenog sporazuma. U takvoj situaciji, u slučaju kad Komisija ne bi provodila svoju istragu u vezi s istim činjenicama kao što su one koje su otkrivene nacionalnom tijelu, predmetnog bi poduzetnika bilo moguće – na temelju nacionalnog sustava za primjenu pokajničkog programa – potpuno osloboditi od kazne.

(t. 76., 77., 80., 83., 84. i t. 3. izreke)